

lad os derfor i Guds Navn snarest muligt faa en Betænkning, saa vi kunne faa mere Klarhed at gaa til Valg paa, ogsaa ved det nu forestaaende Valg. Ganske vist, naar Forsvarskommissionen har været saa længe om sit Arbejde, skyldes det maaske nok det Raad, den fik med, da den blev nedsat: Det er blevet udtalt af det ærede Medlem for Bjerre (J. J. Jensen), at da Forsvarskommissionen i sin Tid blev nedsat — jeg beder den ærede Konseilspræsident et Øjeblik være opmærksom, for jeg vil rette et Spørgsmaal til ham —, gav den daværende Kultusminister, Partiets Fører, den det gode Raad med paa Vej, at den skulde ikke forhaste sig. Det kunde være interessant at faa at vide, om det er Tilfældet. Jeg vil bede om, at dens Arbejde bliver paaskyndet, saaledes at der kan komme til at foreligge en Betænkning inden de kommende Valg. Jeg kan ikke se andet, end at Udgangen af en Menneskealders Kamp mod Fæstningen og Militarismen maa blive, at Fæstningen forsvinder og Militæruddgifterne nedsettes; hvis det ikke sker, hvem har saa sejret i denne Menneskealders Kamp, saa har Højre sejret og Venstre tabt. Der er sket en Forvanskning, da vi fik det første Venstreministerium, den var hemmelig den Gang, den skete uden Vælgernes Vidende og Villie, derved at en Tilhænger af Fæstningen blev Krigsminister, men nu er det blevet endnu mere forvansket, thi vi have faaet en Forsvarsminister, der aabent og klart ved Taler her i Salen gaar imod Venstres Program. Det maa være Vælgernes Opgave at raade Bod paa denne Forvanskning, saaledes at det bliver det gamle Program, der udgaar sejrrigt af Kampen. Men, siges der fra Regeringens Side, man vil jo føre os ud i en ny Forfatningskamp til Skade for Reformarbejdet. Jeg svarer dertil, at tidligere Tidens Forfatningskampe, Sprængning af Flertallet, ikke have været til Skade for Reformarbejdet, tværtimod synes jeg, at der er kommet ny Reformiver op i Ministeriet, efter at denne Sprængning har fundet Sted. Nej, Reformarbejdet skulle vi, bl. a. Socialdemokrater, nok være med til at arbejde ivrigt for. Men derfor opgive vi ikke de gamle store Principper.

Det ærede Medlem for Æbeltoft advarede i Gaar Venstrereformpartiet imod at blive afhængigt dels af Højre, dels af Socialdemokratiet. At det skal være forsigtigt med at blive afhængigt af Højre, skal jeg indrømme. Det ærede Medlem for Æbeltoft har jo selv gamle, bitre og smertelige Erfaringer for, hvad det vil

sige, at en selv og ens Parti bliver afhængigt af Højre, men naar han advarer imod Afhængigheden af Socialdemokratiet, saa tror jeg, han har Uret. Jeg tror meget godt, at det første Venstreministerium kunde være kommet til Roret, som det kom, med Støtte af Socialdemokratiet og kunde endda have ført en saadan Politik, at det i alle fællesdemokratiske Spørgsmaal vilde have fundet Støtte fra Socialdemokratiets Side. Den Gang Ministeriet Deuntzer blev dannet, erklærede den nuværende Finansminister i Kongens Have, at Forholdet mellem det regerende Venstre og Socialdemokratiet rimeligvis vilde blive dette: snart Samarbejde, snart Kamp. Det vilde det ogsaa være blevet, hvis Regeringen havde holdt sit gamle Program: snart Samarbejde, om det fælles demokratiske, snart Kamp om det særlig socialistiske, som det er vor Opgave at føre frem. Naar det er gaaet Regeringen saa galt, at den har sat 20 Mandater over Styr, saaledes at dens Flertal er reduceret fra 78 til 58, er det ikke, fordi den kom til Magten, afhængig af Socialdemokratiet, men fordi den, da den kom til Magten, svigtede sit gamle Program og derved maatte støde først Socialdemokratiet og derefter store Dele af sit eget Parti over i Oppositionen. Men Demokratiet gaar jo trods alt sin Gang, Repræsentanter kunne svigte, og Vælgerne kunne skuffes en Tid, men saa snart Sandheden gaar op for dem, rejse de sig paa ny, som de saa tidt have rejst sig herimod. Den nuværende Situation ligner efter min Mening i en forbyttende Grad Situationen 1890—92: en vis stor Reformiver, en vis Forfjamskelse efter at gennemføre Reformen, af hvilke mange bleve bebudede, men ogsaa adskillige bleve glemte, f. Eks. Ulykkesforsikringen, alt sammen med det Formaal for Øje at befæste sit Flertal og, naar Flertallet var befæstet, saa at bruge dette Flertal til at gennemføre det forfatningsmæssige Forlig. Situationen minder i høj Grad derom ogsaa paa en anden Maade. Jeg kom, da jeg hørte Ordføreren for det lille Flertal tale forleden Dag blandt andet til det ny radikale Venstre og om Socialdemokratiets Forhold til det radikale Venstre, til at tænke paa de Taler, der i Begyndelsen af 1890erne holdtes fra de moderates Side lige over for Bergianerne og Hørupperne. Man fortalte, at Bergianerne og Hørupperne paa ingen Maade kunde gaa sammen; thi Berg havde sagt det om Hørup, og Hørup havde sagt det om Berg. Det var en yndet Sport fra de daværende mo-